

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Děti Země - Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 86/50a, Brno, zast. JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Ředitelství vodních cest ČR**, se sídlem Nábřeží L. Svobody 1222/12, Praha 1, zast. JUDr. Jiřím Stránským, advokátem se sídlem Jandova 8, Praha 9, **II) Zelená pro Pardubicko z.s.**, se sídlem Bartoňova 831, Pardubice, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2017, č. j. 42782/2017/OŽPZ/VR, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 25. 4. 2018, č. j. 52 A 57/2017- 159,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozsudkem ze dne 25. 4. 2018, č. j. 52 A 57/2017- 159, Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) zamítl žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2017, č. j. 42782/2017/OŽPZ/VR (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Přelouč (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 23.1.2017, č.j. MUPC/1326/2017/OŽP/Fe, kterým bylo k žádosti osoby zúčastněné na řízení I) podle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), povoleno za dále stanovených podmínek kácení dřevin rostoucích mimo les (konkrétně 26 ks trnovníku akátu a 1 ks javoru jasanolistého rostoucích na pozemcích v katastrálním území Přelouč) a dále bylo osobě zúčastněné na řízení I) uloženo podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny provedení náhradní výsadby 36 ks stanovištně vhodných listnatých stromů s balem, školkařské velikosti 10/12, s následnou péčí po dobu 5 let.

[2] Krajský soud se ztotožnil se skutkovým a právním zhodnocením věci žalovaným.

[3] V dané věci je podle krajského soudu třeba považovat za zcela zásadní z hlediska ochrany rozmanitosti ostatních původních dřevin právě tu okolnost, že se jedná o geograficky nepůvodní druhy rostlin, tedy o druhy, které podle § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny nejsou součástí přirozených společenstev určitého regionu. Mimo to se jedná o invazivní druhy, což v obecné rovině žalobce nerozporoval (žalobce tvrdil určitý přínos v konkrétní lokalitě, a sice pro opylovače; v replice rovněž uvedl některé druhy potenciálně hnízdících ptáků). Nelze přitom ani odhlédnout od toho, že § 4 odst. 5 zmíněného zákona v zásadě přísně limituje záměrné rozšíření geograficky nepůvodního druhu rostliny či živočicha do krajiny povolením orgánu ochrany přírody. Hranice mezi vytvořením podmínek pro šíření nepůvodního druhu a zanedbáním péče, v jejímž důsledku k rozšíření nepůvodních druhů dochází, přitom může být velmi tenká, dochází-li jako v dané věci k rozšiřování nepůvodních druhů výmladky, nicméně dopad na rozmanitost přírody, o jejíž ochranu jde, může být srovnatelný. Z koncepce § 4 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny tedy může plynout důvod pro kácení dřevin mimo les ve smyslu § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, který spočívá v nepůvodnosti a invazivnosti dřevin, a jeho dostatečná intenzita.

[4] Zákon o ochraně přírody a krajiny nestanovuje povinnost správnímu orgánu povolit kácení na základě znaleckého posudku s vyhodnocením stavu a kvality kácených dřevin, proto se obstarání znaleckého posudku nelze domáhat, naopak správní orgány jsou nadány v daném ohledu dostatečně odbornou kompetencí. Z citovaného zákona podle krajského soudu vyplývá povinnost hodnotit funkční a estetický význam dřevin a závažnost důvodu pro kácení. Své zákonné povinnosti proto v dané věci správní orgány splnily a závěr žalovaného ve spojení s rozhodnutím správního orgánu I. stupně je řádně odůvodněn.

[5] K namítané nepřiměřenosti výsadby je podle krajského soudu třeba opět zmínit, že bylo povoleno kácení nepůvodních invazivních druhů, které měly z pohledu žádoucího zachování původních druhů negativní vliv na chemické složení půdy. To je jistě třeba zohlednit při stanovení funkčního významu dotčených dřevin. Jak správně uvedl žalovaný, posuzování funkčního významu skupiny dřevin musí probíhat vždy i s ohledem na okolní

prostředí, v němž dřeviny rostou, a s ohledem na jejich potenciál, budou-li v lokalitě ponechány.

[6] K námitce chybného výpočtu počtu kusů dřevin uložených k náhradní výsadbě krajský soud zopakoval, že jde o odbornou otázku náležející orgánu ochrany přírody. Krajský soud shledal uloženou náhradní výsadbu dostatečně odůvodněnou významem kácených dřevin, přičemž danou problematiku nelze zjednodušovat na výrok, že „(r)ozsah náhradní výsadby v Kč neměl být nižší, než je cena dřeva kácených dřevin“, jak se patrně mylně domníval žalobce. Takový přístup by totiž zcela pominul nízkou společenskou hodnotu dřevin a přínos provedeného kácení. Jak nastínil žalovaný, nabízí se spíše otázka, zda v dané situaci vůbec k ekologické újmě ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, která má být nahrazována, došlo. Tímto směrem však žaloba nemířila, proto se touto otázkou krajský soud, vázán při soudním přezkumu rozsahem uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), podrobně nezabýval.

II. Shrnutí kasační stížnosti a vyjádření

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[8] Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tom, že krajský soud přebírá účelově zavádějící tvrzení žalovaného, který hledá iniciativně další vážný důvod ke kácení a účelově upravuje závěry stanoviska AOPK ČR ze dne 9. 5. 2017.

[9] Dle stěžovatele se osoba zúčastněná na řízení I) snaží žádostí o povolení kácení 26 ks dřevin obejít účel zákona o ochraně přírody a krajiny, podle kterého je ochrana jakýchkoliv dřevin (i místně nepůvodních) rostoucích mimo les významným chráněným veřejným zájmem, neboť jakýkoliv strom plní mnoho funkcí pro ostatní rostliny a živočichy, včetně člověka, takže k jeho vykácení je nutné splnit přísné požadavky a získat povolení dle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Předmětné dřeviny významným způsobem neohrožují ekologicko-stabilizační funkci významného krajinného prvku a biocentrum Slavíkovy ostrovy. Osoba zúčastněná na řízení I) měla jako řádný hospodář s veřejnými prostředky odstraňovat tyto nepůvodní a invazivní dřeviny v nižším věku a levněji. Důvodem pro kácení má být významné zlepšení letových příležitostí dvou druhů modrásků. Kácení dotčených dřevin v aleji, která odděluje dvě louky, však v žádném případě nezajistí spolehlivý letový koridor, protože tomu brání skupiny náletů místně původních dřevin.

[10] Stěžovatel má za to, že Městský úřad Přelouč jako správní orgán I. stupně provedl vyhodnocení estetického a funkčního významu kácených dřevin jen formálně, ve velmi zjednodušené formě, tedy zcela nedostatečně. Správní orgány si měly vyžádat dendrologický posudek nebo se řídit metodickým pokynem Ministerstva životního prostředí (Věstník MŽP, 7-8/2014).

[11] Stěžovatel dále namítá nezákonnost a nepřezkoumatelnost postupu při uložení náhradní výsadby dle § 9 odst. 1 a 4 zákona o ochraně přírody a krajiny. Zcela chybí potřebné podklady (objektivní vyhodnocení významu kácených dřevin, dendrologický posudek) a vlastní odborný popis kácených dřevin a úvahy správních orgánů, proč je náhradní výsadba zcela shodná s návrhem osoby zúčastněné na řízení I) a naopak nejsou

zohledněny námitky stěžovatele a jím předložené výpočty a metodiky, podle kterých postupují jiné správní orgány.

[12] Žalovaný odmítá, že by kácení bylo povoleno účelově v trase plavebního stupně Přelouč. Uváděným a také jediným důvodem kácení je likvidace geograficky nepůvodního druhu dřevin, které se svými projevy negativně projevují ve svém okolí. Metodický pokyn MŽP není právním předpisem, ale jakýmsi návodem. Správní orgán I. stupně provedl hodnocení dostatečně, a to jak z hlediska stavu dřevin, tak z hlediska jejich významu v dané lokalitě. Není nezbytné posuzovat každou funkci jednotlivě. Závažnost důvodů ke kácení je v daném případě dána především stavem dřevin a faktem, že jde o intenzivně se rozšiřující invazivní dřeviny, které se negativně projevuje v bezprostředním i v širším okolí.

[13] K námitce nedostatečné náhradní výsadby žalovaný uvedl, že je značně složité finančně vyčíslit ekologickou újmu, neboť jde o finanční vyjádření některých nezměřitelných údajů a skutečností. Kromě jiného je třeba rozlišovat celospolečenskou hodnotu invazivních a nepůvodních dřevin na straně jedné a dřevin místně původních a vhodných na straně druhé.

[14] Osoba zúčastněná na řízení I) ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel se manipulativně snaží na základě historických informací a zastaralých dokumentů navodit zdání existence jakéhosi stavebního díla a tímto zkresleným náhledem ovlivnit rozhodování správních orgánů a nyní i soudů. Důvodem pro kácení, který je uveden i v žádosti z 24. 3. 2016, je odstranění 26 ks nepůvodních invazivních dřevin v rámci údržby dotčených pozemků. Z žádosti pak plyne, že na dotčených pozemcích pravidelně probíhá monitoring a management (likvidace) nepůvodních, invazivně se šířících druhů, když likvidace fertilních vzrostlých jedinců trnovníku akátu a javoru jasanolistého umožní efektivní péči a zlepšení stavu vegetace. Reálnými důsledky přítomnosti těchto dřevin je negativní vliv na přirozený ekosystém, v případě akátu zejména reálné nebezpečí vzniku a rozšiřování monokultury a chemické kontaminace půdy a v případě javoru výrazné zvyšování pokryvnosti. Takovýto negativní vliv kácených dřevin na okolní ekosystém, který byl jednoznačně prokázán, nelze vyvažovat zástupnými důvody, které stěžovatel podřazuje pod neurčitý pojem „funkční a estetický význam“ dřevin.

[15] K otázce uložení náhradní výsadby dle způsobené ekologické újmy osoba zúčastněná na řízení I) uvedla, že pojmy „přiměřená náhradní výsadba“ a „kompenzace ekologické újmy“ jsou neurčitými právními pojmy a je na uvážení správního orgánu, jak v rámci zákonných mezí rozhodne. Ne každé kácení dřevin je ekologickou újmou ve smyslu § 10 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Kácením předmětných dřevin je zajišťována náprava ekologicky nepříznivého stavu z hlediska biodiverzity dotčených pozemků.

[16] Osoba zúčastněná na řízení II) se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejdříve se Nejvyšší správní soud zabýval nepřezkoumatelností napadeného rozsudku krajského soudu. Meritorní přezkum rozsudku je možný, jen jedná-li se o rozhodnutí srozumitelné, opřené o relevantní důvody. Tak tomu je. Z rozsudku je zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl.

[20] Předmětem kasační stížnosti jsou dva okruhy námitek směřující jednak k absenci závažného důvodu ke kácení a řádného vyhodnocení jejich významu a jednak k nedostatečné náhradní výsadbě dle způsobené ekologické újmy.

[21] Dle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny *(k)e kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem.*“

[22] Dle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny *(o)rgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let.*“

[23] Stěžovatel v obecné rovině správně poukazuje na závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2008, čj. 4 As 20/2008-84, č. 1788/2009 Sb. NSS, který lze shrnout tak, že „(p)odle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu § 8 odst. 1 věta druhá zákona o ochraně přírody a krajiny svěřuje orgánu ochrany přírody při rozhodování, zda povolí kácení dřevin, správní uvážení, správní orgán má tedy určitý prostor pro vlastní úvahu a tuto skutečnost musí správní soudy respektovat. Dané ustanovení však zároveň stanoví meze takové úvahy. Pro povolení kácení dřevin musí existovat závažné důvody a musí mu předcházet vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Z rozhodnutí orgánu ochrany přírody tak musí být patrné, jakou úvahou se správní orgán při posouzení těchto otázek řídil a zda význam těchto dřevin na straně jedné i závažnost důvodů pro jejich pokácení na straně druhé dostatečně zhodnotil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, čj. 4 As 10/2007-109, www.nssoud.cz).“ Stěžovatel však z tohoto právního názoru vyvozuje nesprávné závěry pro nyní posuzovanou věc.

[24] Úkolem soudu ve správním soudnictví je přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí, tedy posoudit soulad napadeného správního rozhodnutí se zákonem. Úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Správní rozhodnutí tedy podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné závěry (viz např. rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002 - 46, publ. pod č. 416/2004 Sb. NSS, rozsudek téhož soudu ze dne 21. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48 a usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 10. 2000, sp. zn. II. ÚS 361/2000).

[25] Zákon o ochraně přírody a krajiny nevymezuje „závažné důvody“ a ani neposkytuje příkladný výčet. Jedná se tak o neurčitý právní pojem. Správní orgán, který vydává povolení ke kácení dřevin, je povinen své rozhodnutí řádně a přesvědčivě odůvodnit, zohlednit veškerá specifika týkající se např. oblasti, v níž se má kácet, a své závěry podložit např. znaleckým posudkem, odbornou dokumentací či výsledky místního šetření.

[26] Správní orgány vycházely z odborných stanovisek Agentury ochrany přírody a krajiny (dále jen „AOPK“) a z místního šetření, které provedl správní orgán I. stupně. Ve stanovisku AOPK ze dne 12. 1. 2016 se uvádí, že *„Ponechání předmětných jedinců (25 ks trnovníku akátu a 1 ks javoru jasanolistého) nezpůsobí závažné změny přirozených ekosystémů (negativně neovlivní strukturu ani funkci), ani krajinného rázu v řešeném území. Odstraňování dřevin lze v rámci běžné údržby, tzn. v případech, kdy je vitalita jedinců nulová, nebo je jejich stav vyhodnocen jako havarijný. Při odstraňování akátů je nutné provést taková opatření, aby se zabránilo pařezové a kořenové výmladnosti. Odstraňování nepůvodních dřevin by splnilo svůj účel v případě, že by v místech s plošným kácením větších skupin stromů byla provedena nová výsadba geograficky původních dřevin.“* Z druhého stanoviska AOPK ze dne 9. 5. 2017, které si vyžádal žalovaný, se v závěru uvádí *„pokácení předmětné skupiny trnovníků akátů a javoru jasanolistého v lokalitě je především z hlediska ochrany místních modrásků bahenních a očkovaných možné a pokud bude uvolněná plocha udržována jako letový koridor, pak i žádoucí. Náhradní výsadba může být za předpokladu důsledného potlačování výmladků trnovníku akátu umístěna mimo místo uvolněné kácením předmětných stromů.“*

[27] Správní orgány vážily zájem na ochraně předmětných dřevin a ochraně jiných rostlinných či živočišných druhů. Lokalita Slavíkovy ostrovy je známá výskytem modrásků bahenních a očkovaných. Jedním z důvodů pro kácení předmětných dřevin, které jsou invazivní a nepůvodní, je vytvoření lepšího letového koridoru modráskům, což ostatně uvedl již správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí.

[28] Z výše uvedeného a z odůvodnění napadeného rozhodnutí (str. 9 – 11) podpořeného citovaným stanoviskem AOPK ze dne 9. 5. 2017, je patrné, že byly dány závažné důvody pro povolení dřevin spočívající v invazivnosti a nepůvodnosti těchto dřevin a dále v ochraně modrásků bahenních a očkovaných spočívající ve vytvoření vhodného letového koridoru.

[29] Se stěžovatelem lze v obecné rovině jistě souhlasit v tom, že vhodné je starat se o to, aby se invazivní a nepůvodní dřeviny nešířily více, než je vhodné, pravidelnou údržbou krajiny. Pokud však k tomu z nějakého důvodu v minulosti nedošlo, neznamená to, že by nebylo možno kácení provést po určité době jednorázově a ve větším rozsahu. Vždy závisí na konkrétních okolnostech a podmínkách místa, kde se má kácet. Stejně tak je možné volit jakýsi kompromis mezi rozsahem kácení a mírou dosažení účelu tohoto kácení – zde tedy pomocí kácení v omezeném rozsahu letové koridory zmíněných motýlů v určité míře vylepšit, avšak ne nutně je učinit ideálními. Ani poukazy na další funkce dřevin (estetickou, poskytování stínu, odbourávání oxidu uhličitého aj.), jakkoli obecně vzato jsou

zcela správné, v dané věci nejsou relevantní. Dřevina, u níž se zvažuje případné pokácení, má za běžných okolností pouze „relativní“ hodnotu – přispívá svou existencí v nějaké míře ke zlepšení životního prostředí (právě funkcemi popisovanými stěžovatelem), v jiných ohledech však může tomuto prostředí samotnému škodit (třeba svou invazivitou a nepůvodností či tím, že v určité míře brání vhodným podmínkám života živočichů). Její existence může být sama o sobě v kolizi s jiným důležitým zájmem (zdaleka ne nutně jen zájmem veřejným, nýbrž nezřídka i mnohými zájmy soukromými) mimo oblast životního prostředí, jemuž musí podle konkrétních okolností ustoupit. Proto rovněž není podmínkou pro povolení ke kácení dřevin, aby šlo pouze o dřeviny ve špatném stavu. Při zvažování, které dřeviny pokácet a které nikoli, je třeba stav dřevin brát samozřejmě v úvahu, jde však jen o jedno hledisko v rámci komplexní úvahy správního orgánu.

[30] Úvaha správního orgánu vedoucí k povolení ke kácení tedy musí být založena na spolehlivých vstupních faktech. Správní orgán však má relativně široký prostor pro zvážení, kterým z konkurujících si zájmů dá v konkrétním případě přednost a které upozadí. Nezřídka bude výsledkem úvahy správního orgánu jakýsi kompromis či „středové“ řešení snažící se kolidující zájmy uspokojit všechny v určité míře. Zhruba takový charakter má nyní posuzované rozhodnutí. Povolení ke kácení se týká souboru 26 ks dřevin, z větší části v dobrém stavu, z menší ve stavu zhoršeném. Jde o dřeviny invazivní a nepůvodní, v českém prostředí běžně rozšířené a samy o sobě nikterak zvláštní či specificky hodnotné. Účelu kácení (zlepšení letových možností motýlů) se pravděpodobně v určité míře dosáhne, přičemž tato pravděpodobnost se zvýší, bude-li v dalších letech nově vzniklá plocha jako letový koridor udržována.

[31] Co se týče argumentu účelovosti povolení ke kácení, Nejvyšší správní soud se s ním nemůže ztotožnit, jakkoli úvaha stěžovatele může v jistém ohledu racionální jádro. Je obecně známo a bylo to řešeno v určitých souvislostech v jiných věcech posuzovaných Nejvyššími správními soudy (ve stěžovatelem zmíněných věcech sp. zn. 6 As 73/2015 a 2 As 84/2015), že osoba zúčastněná na řízení I se zaobírá záměrem vybudovat v budoucnu v lokalitě Slavíkových ostrovů zdymadlo za účelem lepší splavnosti Labe. Argumenty stěžovatele, že nyní povolené kácení by naplnění záměru zjednodušilo v tom smyslu, že z určitých ploch, které by bylo potřeba ke zbudování zdymadla, by již byly dřeviny vykáceny, takže by se nemuselo řešit jejich kácení v budoucnu v souvislosti s uskutečněním záměru, mají své *ratio*. Pro posouzení zákonnosti nyní povoleného kácení jsou však nerozhodné. Jsou-li důvody pro nynější kácení dostatečné, budou dřeviny pokáceny v souladu se zákonem, a tedy v souladu se zákonem bude vytvořen nový faktický stav v území, v němž bude kácení provedeno. Pokud tento nový – zákonně vzniklý - faktický stav ulehčí naplnění případného budoucího záměru spočívajícího ve stavbě zdymadla, není na tom nic závadného, neboť i tento budoucí záměr bude možno uskutečnit pouze za podmínky, že ke své realizaci získá veškerá potřebná povolení.

[32] Stěžovatel vychází z představy, že Slavíkovy ostrovy jsou lokalita, v níž je *a priori* vyloučeno vůbec pomýšlet na budování jakéhokoli zdymadla, a snaží se, aby případné zásahy v tomto území jeho budování znemožnily či ztížily. Tato jeho hodnotová představa je jistě zcela legitimní a on má právo ji zákonnými prostředky hájit a propagovat. V obecné rovině musí být podle zákona o ochraně přírody a krajiny i podle dalších právních předpisů, jejichž účelem je zajistit ochranu životního prostředí, vždy pečlivě posouzeno, zda jsou určité záměry slučitelné se zájmem na ochraně životního prostředí v lokalitě, kde

je zvažováno jejich uskutečnění. Není vyloučeno, že úsudek příslušných orgánů bude nakonec takový, že Slavíkovy ostrovy, doposud bez speciální ochrany, jsou natolik hodnotným přírodním celkem, že jeho ochraně bude muset ustoupit též obecně vzato z dobrých důvodů zvažovaný zájem na lepší splavnosti Labe v dané lokalitě či bude muset být uskutečněn tak, aby se Slavíkových ostrovů nedotkl. Stejně tak však může zvažování konkurujících si zájmů vyznít ve prospěch vybudování zdymadla. To je věc politického rozhodnutí, jež se bude muset vejít do zákonných limitů chránících na jedné straně zájem na ochraně životního prostředí, na druhé straně zájem na využití některých vodních toků jako vodních cest [viz Seznam dopravně významných vodních cest v Příloze č. 2 zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zejm. bod 1. písm. a) a bod 2. písm. a) přílohy]. Úvahy o tom, jak to případně v budoucnu bude, jsou však nyní zcela předčasné. Podstatné je, že stěžovatel se nemůže domáhat takového způsobu nakládání s dřevinami mimo les, který by jeho hodnotové představě vyhovoval, je-li v souladu se zákonem takové povolení ke kácení, jehož důsledky mohou být s jeho hodnotovou představou případně v budoucnu v rozporu.

[33] K druhému okruhu kasačních námitek, tedy k nedostatečné náhradní výsadbě dle způsobené ekologické újmy, je třeba v první řadě uvést, že stanovení náhradní výsadby z hlediska druhového i kusového představuje odbornou otázku, která náleží do gesce orgánu ochrany přírody a krajiny a v podstatné míře opět závisí na uvážení správního orgánu. Správní orgán si nejprve ujasní, jaký celkový zásah do životního prostředí povolené kácení způsobí, a od toho se odvine jeho úvaha o případném stanovení náhradní výsadby, jež nesmí být založena na libovůli (v podrobnostech viz např. *Vomáčka, V., Knotek, J., Konečná, M., Hanák, J., Dienstbier, F., Průchová, I. Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář. 1 vydání. Praha : C. H. Beck, 2018, komentář k § 9, str. 113, marg. č. 4).*

[34] Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že výši společenské hodnoty napadených dřevin shledal podstatně nižší, než je cena jejich dřeva, neboť do společenské hodnoty je nutné promítnout i fakt nepůvodnosti a invazivnosti a minimální společenský zájem na zachování těchto druhů v přírodovědně bohatém a zachovalém území. Této úvaze nelze nic vytknout, je založena na dostupných faktech a nepostrádá *ratio*. Při úvaze o náhradní výsadbě nelze mechanicky srovnávat cenu vzrostlých dřevin s cenou nově vysazených mladých jedinců. Je logické, že užitečnost dřeviny z hlediska jejích různých funkcí v oblasti životního prostředí se v čase mění a že proto je zvažována hodnota dřeviny v delší časové perspektivě (mladý strom poskytuje obvykle méně stínu než starší, větší; na druhé straně starší dřevina může být náchylnější ke zhoršenému stavu, například k odlomení větších větví či uschnutí některých částí). Osobě zúčastněné na řízení I) jako žadateli o povolení ke kácení byla uložena povinnost provádět následnou péči po dobu pěti let, tedy provádět taková opatření, aby vysazené dřeviny i na konci stanoveného období byly v perspektivním a životaschopném stavu, v případě úhynu nahrazeny jedincem stejného druhu. Uložená výsadba a s ní související následná péče je tak přiměřená a dostatečná.

[35] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl v souladu s krajským soudem k závěru, že se správní orgán v napadeném rozhodnutí řádně a úplně zjistil skutkový stav a tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem.

IV. Závěr a náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[37] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu